

byl vyhlédnut, aby šel do Štrasburku v jeho doprovodu a třetí Bratr s nimi cestoval v obchodní záležitosti. Bucer přijal Červenku nadobytěj srdečně, ubytoval jej u sebe a [podle jeho opět zevrubně podané zprávy] vyptával se s celým zájmem na bratrské řády. „A když zprávu sprostnou toho všeho slyšel, vše schválil, až slzel“ a kázeň bratrskou chválil, že jest tu jerarchia coelestis, totiž říše nebeská. V nastávajícím jednání o náboženské otázce v Hagenau, kam se pak ubíral, sliboval zastávat i věc Bratří. Ale jednání uvázlo v počátcích a Bucer neměl příležitost, aby tam Bratřím posloužil. Celou zprávou Červenkovou [jež v souhrnu toho, co Bucerovi pověděl, obsahuje vlastně úplný náčrt vnitřního života Jednoty] proniká radost z přijetí tak vřelého a z porozumění tak nenadálého.

V družině štrasburských kazatelů byl tou dobou proti nadání Bratří i Calvin. Červenka ho mohl ujistit, že se jeho spisy čtou v Čechách [nešlo však ještě o „Instituci“] a že B. Augusta „jej sobě libuje“. Calvin se spolu s jinými vyptával na bratrské řády i na dějiny reformace v Čechách. Přišla řeč na jeho pikařské krajany z prvních let husitských, po nichž byli Bratří tak často jmenováni, a mladý zpravodaj musil Calvinovi vyložit, že Bratří nejsou v Čechách cizinci, ale „přirození Čechové“. Bližšího vysvětlení bylo jistě třeba také ve věci bratrského listu valdenským z r. 1533. Calvin totiž pověděl Červenkovi, že i on se k valdenským hlásil, ale že se s nimi rozešel, protože příliš trvají při záslužnosti skutků a nedávají dosti místa ospravedlnění z víry. Řeč přišla i na posly do Čech, Daniele a Jana. Na Červenkovu žádost, aby Bratřím dopsal, vzal si Calvin za předmět zejména otázku kněžského celibátu, aby i se své strany varoval před jeho přeceněním. Především však projevil souhlas s bratrským pěstováním řádu. Jeho myšlenky nesly se zajisté do Ženevy, do níž se měl brzy navrátit, psal-li B. Augustovi: „Protož já tehdyž teprv za právě vzdělané držeti budu sbory naše, když tím svazkem řádu a kázně svázání budou.“

Vedle Calvina psali do Čech Wolfgang Capito a Bucer s radostným zjištěním vzájemné shody. Bucer se těšil, že se Bratřím líbí jeho kniha *„O pravé duchovní péči“* [„Von der wahren

Seelsorge und dem rechten Hirtendienst“, 1538], jak mu o tom Augusta po Červenkovi psal. Vybízal Bratry, aby ho upozornili na nedostatky jeho spisů se slibem, že on podobně se zachová k nim. Bratří užili jeho výzvy upřímně. Vysvětlili jednak, na adresu Calvinovu, svou praxi kněžského celibátu opět poukazem ke svým nesnadným okolnostem, jednak si vyžádali, aby si směli Bucerův spis *„O duchovní péči“* přeložit, avšak s jistými úpravami v oddíle, kde Bucer připouštěl, ano přivoloval světskou moc ke konání církevní kázně. Bratří se netajili, že zde mají hluboké důvody pro oddělení církve od dosahu světské vrchnosti a obzvláště je Bucerovi vyložili. Štrasburský učitel setrval sice v dalším listě při svém stanovisku a nově je Bratřím odůvodnil, k žádané úpravě však svolil a Bratří podle toho v překladě B. Urbana Němce, jemuž pomáhal zejména B. Roh, příslušnou část opravili. Kniha přeložená 1543 a vyšlá 1545 nese však přece na jiných stránkách stopy Bucerova pojetí kladného místa světské vrchnosti v církvi, které se postupně i v Jednotě uplatnilo.

Bratří se nadále stykli se Štrasburkem. Měl je prostředkovat mladý litevský šlechtic Michal z čeledi pana Krajíře. B. Michal chtěl ve Štrasburku studovat bohosloví. Zemřel tam však již na podzim 1541 za morové rány, která i Bucera připravila o manželku a o tři děti, a k dalšímu dopisování nedošlo.

[XI]

Soutěž s novoutrakvisty a vnitřní život Jednoty po návrat k Lukášovi

OD ROKU 1540 se opět horšil vztah mezi Bratřimi a církví podobojí. Tehdejší administrátor Martin Klatovský přikládal vinu Bratřím a jejich propagandě. Bratří navzájem měli příčinu stýskat si na trvalé *útoky utrakvistických kněží*, jimž byla Jednota trnem